

June 2021
B. A. III Year (3 Y. D. C.) Examination

संस्कृत साहित्य
SANSKRIT LITERATURE
प्रथम प्रश्नपत्र : गीता दर्शन, व्याकरण और भाषा विज्ञान

[Max. Marks : Regular 40 / Private 50
[Min. Marks : Regular 13 / Private 17]

विशेष निर्देश प्रत्येक प्रश्न के उत्तर की अधिकतम सीमा 250 शब्द है। उत्तर पुस्तिका के अधिकतम पृष्ठों की संख्या 16 होगी।
Word limit for answer of each question is 250 words. The maximum number of pages of answer book is 16.

नोट : समस्त प्रश्न सभी नियमित एवं स्वाध्यायी विद्यार्थियों के लिए अनिवार्य है। सभी के लिए अंक विभाजन योजना प्रश्नपत्र में दर्शाये अनुसार होगी।
All questions are compulsory for all Regular and Private students. Marks distribution for all students are as shown in question paper.

Regular 5×8=40 / Private 5×10=50

1. निम्नलिखितेषु श्लोकयोः ससन्दर्भ व्याख्यां विवेचनीयम् :
(अ) अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे ।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥
(ब) यं हि न व्यथयन्त्येते पुरुषं पुरुषर्षभ ।
समदुःखसुखं धीरं सोऽमृतत्वाय कल्पते ॥
2. एतस्मिन् पद्योः अर्थं ससन्दर्भं लेखनीयम् :
(अ) पितृभिर्भ्रातृभिश्चैताः पतिभिर्देवैस्तथा ।
पूज्या भूषयितव्याश्च बहुकल्याणसीप्सुभिः ॥
(ब) तृणानि भूमिरुदकं वाक् चतुर्थी च सूनृता ।
एतान्यपि सतां गेहे नोच्छिद्यन्ते कदाचन ॥
3. नचकेता यमस्य च संवादं किम् ? कठोपनिषदग्रन्थानुसारेण लेख्यम् ।
4. तद्धित स्त्री प्रत्ययस्य च वर्णनं सहोदरणं लेखनीयम् ।
5. अनेकार्थस्य शब्दानाम् अर्थनिर्णयस्य साधनं किम् ? भाषाविज्ञान ग्रन्थानुसारेण वर्णयत् ।